

A nagy adó már működik,

mégis
szelektív

rádiót

vásárol-
hat

MARKOVICS-nál

Tisza Lajos körút 44. sz. — Legolcsóbban kaphatók

STANDARD, ORION, TKT és egyéb gyártmányok.

Díjtalan bemutatás.

Előzékeny kiszolgálás.

kes, de vadregényes és valószínűtlen javasla-
nyok közé sorolta. Minden állandónak és örök-
érvényűnek látszott ez előtt a generáció előtt:
az államforma, a gazdasági helyzet, az egész
világkép. Arra is nevelték, hogy higgyen a
magántulajdon szentségében, a hosszulejáratu
kölcsonök és életbiztosítások kockázat-men-
tességében, az egyéni szabadságjogok szá-
zados bástyáiban, a gyermekversikék-meg-
énekelte sajtószabadságában, a büntetőjog vál-
tozhatatlan elveiben, a népfölségen alapuló de-
mokráciában, a szabadverseny mindenható
erejében és magában a Haladásban. amelyet
épen a világrend állandósága biztosít. Az-
tán jött a háború és bebizonyosodott, hogy az
egyen nem örmagáért, hanem a közért van.
milliók az Állam miatt. Az emberiség szétöm-
lő, anarchikus massa, ha nem kényszeríti
regulákba — az egyénnél magasabb célok ér-
dekében — egy erős, központi hatalom. A
kezdődő államszocializmus aztán országokat
átformált és megértük azt is, hogy ma — a
„nemzetközinek” induló etatizmus és tömeg-
diktatura korszakában — erősebb a naciona-
lizmus, mint valaha is álmodni lehetett a li-
beralizmus idején. Közben pedig minden ösz-
szeomlott, amiben szilárdan hittünk. Ami tíz
évvel ezelőtt bün volt és börtönt érdemlő filo-
zofia, ma erénynek számít és állami lobogó-
kon díszleg. Még a pszichofizikai világ har-
monijának éltető illúziója is összeomlott.
Hol vannak a fizikai és kémiai világ örök
érvényű törvényei a mai „relatív” és ato-
mon-tulfi természet-szemléletben! Fizika és
kémia eggyé olvadnak és a lenézett alchi-
misták álma valósággá vált: az elemek át-
alakulnak, sőt maga az anyag sem anyag már,
hanem energiák sűrűsödése. Ez pedig meg-
dönti az anyag tehetetlenségének régi elvét,
amire filozófiai és a *præmotio physica* theo-
lógia épültek. Minden él, a holt anyag is —
törvényeivel együtt — örök átalakulásban
van és ami létezik, az mozog... Ez az új mo-
nizmus, amely a sivár materializmus helyébe
a pán-spiritualizmust, a lélek világegyetemét
állítja: maga a legnagyobb forradalom, amin
az emberiség keresztülment.

Igaz, hogy ez a forradalom nem kíván vért,
sem anyagi áldozatot. A kongresszust nem is
ez a nagy átalakulás érdekelte, hanem kon-
krétabb dolgok és az a két előadás, amely a
tudomány (Poirier algiri professzor) és a mű-
vészetek (Hekler Antal) forradalmával fogla-
kozott: csupán „akadémikus” érdeklődést vált-
hatott ki és a régi liberalizmus szemléletét
nem is került ellentétbe.

Az ellentétek Hans Freyer lipcsei professzor
előadása (*Tradition und Revolution im Wel-
bild*) és néhány német fölszólaló körül rob-
bantak ki. A németek önmagukat analizálták,
magyarázták és propagálták, kissé ködös nyel-
ven, amire ráduplázott egy tűzesszemű bol-
gár fölszólaló, ak enyhe mosolygást váltott
ki azzal a romantikus tézisével, hogy a bol-
gár fölszólaló, aki enyhe mosolygást váltott
sa és a néplelek emanációja volt... „Uj em-
ber” születik Németországban és a forradalmi
aktivizmus teremtő korszakát éljük — predi-
kálta a renaissance-filozófia szavaival, de ke-
vesebb dinamikus erővel Freyer is, a hitle-
rizmus nemzeti pedagógusa. A kedélyeket az-
tán alaposan lehűtötte Edmond Vermeil
strassburgi germanista professzornak fölszólá-
lása, aki, a német lélek meglepő ismeretével,
éles judiciummal és a franciákra jellemző
logikai fölépítésben mutatott rá a kétféle for-
radalom lényegére: egyfelől az angol-francia
forradalomra, amely fölszabadította az egyént
másfelől az olasz-német átalakulásra, amely
a tömegeket szabadítja föl az egyén elnyomásá-
ra. Persze erre a németek joggal mondhát-
ták, hogy az ő forradalmuk nem más, csak
— egy előző forradalom ledöntésén keresztül —
visszatérés a német nép „igazi” hagyomá-
nyaihoz és lényegéhez. De ez az értekezés
maga is dokumentálja, hogy a fogalmak mi-
lyen kavargódnak korszakát éljük. Konzer-
vativ ragaszkodás a forradalom-teremtette ha-
gyományokhoz az egyik oldalon: tehát a
forradalom azonosulása a nemzeti lényeggel.

A Rajna másik partján: véres és erőszakos for-
radalmi átalakulás, hogy elérhető legyen a
forradalommentes, konzervatív nemzeti réteg...

A vita maradandó benyomást tett a jelen-
voltagekre. Nem megoldásokról, határozatokról
volt itt szó, hanem a problémák fölvetéséről.
És a kongresszus hozzá is nyult a szellemileg
és politikailag legizgatóbb problémákhoz, de
azzal a selyemkeztűs kézzel, amely ezt a
disztigvált társaságot mindig jellemezte. Egé-
szen bizonyos, hogy ha az elhangzott elő-

adások és fölszólalások könyvalakban meg-
jelennek, ez a publikáció még szélesebb kör-
ben fog visszhangot keltetni.

De vajjon a *Fédération* számára kedvező-e
az európai atmoszféra? A budapesti kongressz-
sus levegője is mutatta, hogy — minden béke-
nyilatkozat és kölcsönös megértésre-törekvés
mellett is — soha még ilyen messze nem
távolodtunk el a tizenkilencedik századi
Európa szellemi egységétől, a filozófusok, Vol-
taire, Rousseau és a költők, Goethe, Schiller,
idilli kozmopolitizmusától.

Hétfőn megkezdik a Széchenyi-tér átrendezését

Miért kellett lenyesni a tér platánjait — A kerlé-
szeti bizottság ülése

(A Délmagyarország munkatársától.)
Szombaton délelőtt össze a város ker-
tészeti bizottsága dr. Pálffy József pol-
gármesterhelyettes elnökletével, hogy le-
tárgyalja a Széchenyi-tér új parkosítási
tervét, amely Kertész K. Róbert állam-
titkár elgondolása szerint készült és amely
a gróf Klebelsberg Kunó által ajándé-
kozott két Pásztor János-szobor elhelye-
zésének kérdéséről is megoldja. Az ülésen,
súlyos betegségből történt felépülése óta
először, megjelent dr. Löw Immanuel is,
akit az elnöklő polgármester igen meleg
hangon üdvözölt.

A park átalakítási tervét, amelyről a
Délmagyarország szombati száma részle-
tesen beszámolt, a bizottság tagjai egy-
hangulag helyeselték és elfogadták. Löw
Immanuel hangot adott annak az aggo-
dalmának, hogy az átalakításra kerülő
parktűkrökben lévő gyönyörű és ritka nö-
vények, így a városháza előtt álló hársfa
és a nagy magnolia bokr, esetleg meg-
sínyli az áthelyezést. Azt javasolta, hogy
ezeket az értékes növényeket hagyják meg
jelenlegi helyükön, inkább a tervet mó-
dosítsák. A bizottság többsége — mintán
a főkertész kijelentette, hogy a fá-
kat csaknem veszélytelenül át lehet ül-
tetni — az eredeti tervet fogadta el.

Dr. Pálffy polgármesterhelyettes a bi-
zottság határozata alapján elrendelte a
kertészeti munka azonnali megkezdését.
Hétfőn munkába veszik a szükségün-

kások a városháza és a bérház előtti
parktűkröket.

Dr. Simkó Elemér főügyész indítványá-
ra elhatározta a bizottság, hogy javas-
latot terjeszt a közgyűlés elé a Széchenyi-
tér belső parkká való nyilvánításáért. Ez
az átminősítés azt jelentené, hogy a teret
minden jármű előtt lezárnák.

Szóba került a bizottság ülésén a Szé-
chenyi-tér platánjainak lenyesése is,
amely miatt éles támadások érték a vá-
ros kertészét. A kertészeti bizottság nö-
vényszakértői megállapították, hogy a pla-
tánok „visszanyesésével” a halaszthatatlan
szükség kívánta, mert különben a fák
elpusztultak volna.

A földhözjutottak százait fogják kimozdítani Csanádban

(A Délmagyarország makói tudósítójától.)
A csanádmezei földreform során földhözju-
tottak egész sora szerepel a hátralékosok lis-
táján. A vármegye gazdasági albizottsága ma
tartott ülésében Nagybánhegyes község és
Csanádapáca község területén földhözjutottak
problémájával foglalkozott és megállapította,
hogy Nagybánhegyesen 60 házhelyhez jutta-
tott egyén van olyan, aki már évek óta nem
fizette a megállapított váltáságarat, Csanád-
apácán pedig 207 földhöz és 267 házhelyhez
jutott van évek óta hátralékban. A községi
előjáróságok jelentése szerint a hátralékosok-
ban a fizetési készség is hiányzik, a bizott-
ság a kimozdítási eljárást elkerülhetetlennek
látja.

Üzemköltség csökkentés céljából

átszerveztem üzletemet

és butoraktáramat az uceai frontról az udvari frontra helyeztem át.
Ennek következtében gyáram országosan ismert elsőrendű készít-
ményeinek árát lényegesen redukáltam és abba a helyzetbe kerültem,
hogy művészi kivitelű klasszikus és modern stílusban készült,
vaóban értékes

butoraimat

rendkívüli olcsó áron árusíthatom

Lengyel Lőrinc butorgyára

cs. és kir. udvari butorgyár